

„Waldorf klade důraz na přirozené postupy, opírá se o vývojovou psychologii, velmi dbá na to, aby děti dostávaly věci ve správnou dobu a způsobem přiměřeným jejich věku. Na waldorfské škole je naší první otázkou: Co máme rozvinout? Až ve druhém plánu je, že to děláme také prostřednictvím nějaké učební látky.“

Ředitel waldorfského lycea Ivan Smolka hoví o vlastnostech a vzdělávacím obsahu ve vztahu k waldorfské pedagogice (Rodiče vítání).

Krátce

- **Spor mezi ministrem Plagou a školskými odbory o učitelské platy i nadále trvá.** Ministr školství Robert Plaga se další týden nemůže dohodnout se školskými odbory na zvyšování platů příští rok. Posledním návrhem přidat 2700 Kč do každé platové třídy tarifů by došlo k navýšení o 7,2 až 9,9 %. MŠMT má přitom na platy učitelů v roce 2020 o 11 mld. navíc, tedy 10 %. Odbory protestují, že takové navýšení by se pozitivně dotkla hranice kýžených 10 % pouze osminy začínajících učitelů (České noviny). Plaga proto nyní navrhuje přidání 7 nebo 8 % do tarifů – zbytek chce přerozdělit do odměn. S tím odbory svezpě nesouhlasí a dále vyhrožují stávkou. Nyní jsou ve stávkové pohotovosti.
- **Příběh školní inkluze, přesněji řečeno způsob její státní regulace, je učebnicovým příkladem dlouhodobého švejkování a obcházení zásad dobrého vládnutí v Česku, píše Daniel Münich.** V České republice se až příliš často nedodrží zásady hodnocení dopadů regulace (známé jako RIA). Tyto zásady požadují, aby se detailně vyčíslilo a vypsalo, jak ovlivní daná úprava prostředí v oboru a společnosti. Nedostatečná pozornost ověřování úpravy a její přípravy ústí v chybné nastavení procesů a překotné změny legislativy (Deník N). Na nízkou kvalitu rozhodování EDUin dlouhodobě upozorňuje.
- **Vzkaz naší škole: Neřvěte, neponižujte nás a učte věci, které dávají smysl.** Tomáš Feřtek píše o své diskusi se třídou chlapců na maloměstské průmyslovce – s nezájmem a zhnusením ignorovali pokusy o dialog. Potom se přece rozhoupali a líčili své nespokojení se zacházením, jakého se jim od učitelů dostává (Respekt). „Nám pořád říkají, že jsme debilové. A že se stejně nic nenaučíme,“ říkal jeden z žáků.
- **Kdyby měli žáci našich 9. tříd základních škol dostat známku z testu, kterým před časem školní inspekce ověřovala mediální gramotnost, za jedna by neměl ani jeden.** Neradostnému stavu nahrává i to, že se mediální výchova na rozdíl od češtiny či matematiky netestuje, čímž se snižuje důležitost předmětu (Česká škola). Tématu se věnovala MF Dnes.
- **Učitelé by měli vyčlenit jednu hodinu češtiny týdně na to, aby si děti mohly v klidu jen číst knihu, kterou si vyberou. A to bez plnění dalších úkolů a povinností.** Doporučuje to odbornice na vzdělávání a metodička čtenářských dílen Hana Košťálová. „Většinou stačí jen malý impuls k tomu, aby čtenářství začalo ve školách vzkvétat,“ říká.
- **Dva učitelé ve třídě už nemusejí být luxus. Pomáhá to žákům i začínajícím pedagogům.** Dosud ředitelé naráželi na nedostatek peněz, díky změně financování regionálního školství už ale většina z nich prostředky na dva učitele najde. Párové neboli tandemové učení je dobré zejména pro absolventy nebo začínající učitele. Druhý z páru bývá už zkušený kantor a nováčka může podržet v prvních těžkých chvílích před třídou. (Aktuálně.cz)
- **Většina Čechů odmítá povinnou maturitu z matematiky, inkluze i placení školného na veřejných vysokých školách.** Zhruba polovina lidí je pro společnou maturitu pro všechny střední školy, centrální hodnocení maturit schvalují dvě pětiny veřejnosti. Vyplývá to z průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (Euro Zprávy).

V souvislostech

ASISTENTY PEDAGOGA ČEKÁJÍ VELKÉ ZMĚNY: SEŠKRTÁNÍ A POŽADAVEK VYŠŠÍ KVALIFIKACE

Asistenti pedagoga jsou zejména po „inkluzivní novele“ školského zákona nejen důležitou, ale i častou součástí škol. Jejich počet neustále roste – mezi lety 2017 a 2018 u základních škol jejich součet úvazků činil 20 %, tedy 11 173. Drtivá většina z nich je financována z podpůrných opatření, která jsou od roku 2016 nároková. Podle analýzy implementace společného vzdělávání v období školních let 2016 až 2018 (zdroj: Stanislav Štech) je asistent pedagoga nejčastějším podpůrným opatřením v mateřských školách a jedním z nejčastějších v základních, které z koláče ukrájí nejvíce.

Zatímco k 30. 9. 2017 vykazaly základní školy 13 660 asistentů pedagoga, kteří odpovídali 9 308,8 úvazkům, k 30. 9. 2018 to bylo již 16 326 asistentů pedagoga, resp. 11 173,7 úvazků. Z celkového součtu úvazků asistentů pedagoga vykázaného všemi školami (14 847,5) tak připadalo téměř 75,3 % na základní školy (loni 75,0 %). Meziroční nárůst pak činí 1 864,9 úvazků, resp. 20,0 % (rok předtím šlo o 2 812,5, resp. 43,3 %). I když počet asistentů pedagoga v ZŠ v posledních letech nepřetržitě roste, z údajů k 30. 9. 2018 je možné zaznamenat jeho jisté zpomalení.

A tento trend se zřetelně nelíbí ministerstvu školství. Narůstající počet podpůrných opatření, z nichž asistenti jsou přirozeně jednou z nejnákladnějších položek, zatěžuje rozpočet. Od roku 2016 médii často probíhaly informace o překvapení, které vyžadovaný počet asistentů vyvolalo. V roce 2018 ministerstvo školství, které s takovým nárůstem asistentů nepočítalo, školám ze začátku roku neposlalo dostatek financí na jejich pokrytí (iHned). Některé z nich proto musely sáhnout k úsporným opatřením a osekaly odměny učitelům. O rok starší ministerská analýza inkluze označila poradnami předepisované asistenty za největší zátěž a nezřídka zbytečnost. Navíc, v některých regionech nebylo dost kvalifikovaných a vhodných uchazečů o tato zaměstnání.

S novelou vyhlášky č. 27 (informovali jsme zde), která stanovuje hlavní parametry inkluzivního vzdělávání, ministerstvo proto přináší omezení počtu asistentů pedagoga. Zatímco dosud mohli v jedné třídě působit až čtyři pedagogičtí pracovníci (učitel plus tři asistenti), nově by tam měli být nanejvýš dva učitelé s jedním asistentem. „Záměrem ministerstva školství je, aby byl uplatňován princip takzvaného sdílení asistenta. Namísto současného stavu, kdy je asistent doporučený na konkrétní dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, a je tedy spíše asistentem dítěte než asistentem pedagoga,“ popisuje mluvčí resortu Aneta Lednová (iRozhlas). Čtyři pedagogy, respektive více asistentů budou moct využívat nadále speciální třídy s mentálně postiženými žáky nebo spádové mateřské a základní školy v případech, kdy budou muset přijmout větší počet handicapovaných dětí.

S omezením počtu asistentů se pojí dva zásadní problémy. První se týká nastolení agendy – skutečně je problém počtu asistentů ten hlavní, který v oblasti je třeba řešit? Podle závěrů České školní inspekce nikoliv. Ta sleduje implementaci společného vzdělávání dlouhodobě a mezi slabé stránky řadí administrativní zátěž pedagogických pracovníků, zejména v případech žádostí o asistenty pedagoga, nebo nedobrou spolupráci mezi učiteli a asistenty. Ti často nejsou učiteli zapojováni do přípravy hodiny, ze strany učitelů dostávají podporu pouze malý podíl z nich. Efektivita vynaložených finančních prostředků se tak snižuje, píše inspekce. I vzhledem ke kvalifikaci asistentů, která zhruba v pětině případů nedosahuje standardu, inspekce navrhuje zlepšit asistentům pracovní podmínky. Hovoří přímo o motivaci uchazečů, získání kvalifikace, finančním ohodnocení či motivaci k setrvání ve škole.

Změny přímo kritizuje ředitel Institutu pro sociální inkluzi Martin Šimáček: „Zapojení asistentů si pochvaluje 95 % učitelů. Ale zároveň je jasné, a opět to potvrzuje i zpráva ČŠI a praxe, že teď je důležité věnovat se ustálení spolupráce učitel-asistent, jasnému rozdělení rolí ve třídě, vytvoření metodického zázemí. Nejen tento příklad ukazuje, že zásahy do vyhlášky musí být dobře připravené, opřené o poznání z dosavadní implementace podpůrných opatření ve školách a poradnách.“ Další políček asistentům připravuje novela zákona o pedagogických pracovnících, která – na rozdíl od opačného trendu u učitelů – bude vyžadovat vyšší kvalifikaci. Proti tomu se ohradilo sdružení SKAV s varováním, že o povolání tak může mít zájem ještě méně uchazečů.

Inspirace z (a do) praxe

Jihlava mluví o vzdělávání (9. 11.)

Přijďte se setkat v neformální atmosféře s odborníky a odbornicemi ve vzdělávání

Bohouš a Dáša mění svět (hlasování veřejnosti do 2. 11.)

Podívejte se na komiksy žáků 1. a 2. stupně ZŠ a studentů středních škol a vyberte ty nejpovedenější

Seminář Začínáme učit s filmem (28. 11.)

Učíte na střední odborné škole nebo na středním odborném učilišti a chcete výuku předmětů obohatit a udělat zajímavou pro sebe i žáky? Vyzkoušejte si, jak nejlépe využít dokumentární film právě pro tyto účely.

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z EDUkalendáře)

- 31. 10., 14.00, PKC Praha, Kulatý stůl SKAV a EDUin – NIDV + NÚV = ?
- 14. – 16. 11., Praha, PREF – Prague Education Festival
- 23. 11., Pardubice, Wikikonference

PODPOŘTE beduin:

Týden co týden připravujeme beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom zajistili bezplatnou dostupnost pro naše čtenáře a zároveň udrželi současnou kvalitu, potřebujeme Vaši pomoc. Dar ve výši 200 pokryje přípravu beduinu pro Vás a jednoho dalšího odběratele na celý rok.

DAROVAT